

A 1938/11.

S 1488
8 v mikrofilme

Regi ný omatavényok, Matica Slov. Martin:
/316.ig.j/

Gruntovní a pravdivá Zpráva/
a oznámení/

Stutků prvé nikdy neshýchanych/
a Příkladů strastlivých/

**Který glau je příčinou hroz-
ného a velikého Gladu/ při lidech w Rüssi
a Zemích Německých/ gať okolo Regnu Řeky/ tak v
w dolejších Sasích w Pomorjích/ w Mechelburgu/ w
Bekru/ a w nových Marchech/ staly a zběhly.**

Léta Páně 1638. z Německého do
Českého jazyka vyložena
od J. J. Č. Léta
1639.

Plác Gere: Proroka Kap. 1. V 12.

Nicliž wámi nehybe to? Ó russiační kteříž tudyto
gdete? Pohleďte a wizte/ gestli kde boleť podos-
bná boleťi mé/ Kteráž gest mi učiněná! gať mne
zámutkem naplnil Hospodin w den prchliwosti
hněwu svého.

Prvé gliz w Německém Jazyku w Rüssi wydané/ a nyní

**Spowolením Bratřnostij/ wýtisťena w
Trenčjné v Wácslawa Wokala/ Léta 1639.**

☪ (:) ☪

Dyž ten veliký Hospodin / a Pán Nebe & Země/wěčný Bůh Nebeský Stec/ Služebníku svému Mogýššowi Zákonu na Hoře Synai vydával / a lidu Božjmu wywolenému swau vůli / a co se mu ljbilo osvědčoval / Reguli a pravidlo života přitom jim vydal. Což se přewelice důstogně a welebně dále : Aby wšickni Synowé Izraelsstj se posvětili/raucha swá wyprali a se sshotowili ; ani Hory Synai kragůw se nedotýkali/bud Howado/bud Clowěk/a tak wšickni očistěni gsauce/až do třetjho dne w hotowosti připraweni stáli : Nebo Hospodin sstaupil na wrch hory/s hrjmánjm a s bljšťánjm/w hustém oblaku/s zwoukem trauby welmi tuhým/ až se zhrozyl wšecken Lid : Hora pak Synai/wšecká se kaurila/a wystupowal Dhm gegi/gako dhm z wápenjce/a trásla se hora welmi hrubě. Nesměl tak k žádný k hoře přes wyměřené meze/pokaušeti se přistupowati/ a u se gj dochtati/ pod wyhlazenjm wšeho lidu Izraelského. Po takowém hrozném skutku/když Mogýšš na wrch hory wstaupil/Hospodin genu celau vůli swau v wydánj Přikázanj swatých zgewil/ kterauž potomně wšemu lidu Izraelskému přecišti a oznámiti poručil : gakž w 2 Mog: 10. 20. y w následujících kapitolách čteme. A kterak Hospodin Bůh slylný a horliwý/těm kdožkoliby geho Přikázanj snažně ostějšali a plnili / až do třetjho a čtortěho pokolenj dobre čiriti/dlaubý život/ a požehnanj na každém místě hogně zaslibiti : Také ge mocnými rty wyřknauti ráčil/řka : (2 Mog: 20. 6. 5 Mog: 5. 10. a 28. 3. 4. 5. 6.) Požehnaný budeš w Městě/ požehnaný y na poli. Požehnaný plod života twého/ Brodn země twé/y plod dobytká twého/ prworozene skotůw twých / y stáda browůw twých. Požehnaný Koss twůg. Požehnaný budeš wcházěge/požehnaný y wycházěge : a tak dále. Naproti pak tomu/ kdožkoliby wšle geho plniti nedbali a nechťeli / ráčil Bůh na přestupnjky Přikázanj a ustanowenj swého/ hněw swůg přisnů / tny
miz v

Boha swého poslauchati
kteráž gá dnes přikázugi
na te wšecká : lořečenj w
w Městě/lořečenj y na p
Djže twá. Zlořečenj p
Dopustj Hospodin / aby
plenj z země/z. Přiwede
dalšich koncin Země/gak
zumjss : Dárod nestyda
nad djčtem se nestituge :
země twé/dokudž nebude
na mladeho/Slege/a př
wůw twých/až te y wyhlo
swého/masfo synůw swých
A summau y giná zlořeče
a připomenutá. Dbog
zal : Když gsau Přikáz
wšeckó se jim požehnaně
neposlussj byli a nepraw
a přchliwost hněwu swých
archhogně máme ; na Sa
nassešowi/gimých/a sum
ba příkladu mnoho wyč
slednj to Židowšiwó/to p
přemilě a řemeslně wysta
Chrámem/konec swůg w
množ pobožnj Patryarch
ti žádali/tak newážně poz
beným Křystem Gežjšem
mohaucnostj Božské posm
newážně za hřbet sobě klad
uěswornosti/w záwřiti a ne

**Hospodin / a Pan Nebe & Nebeský Otce / Služebník svému na Hoře Synai vydával / a lidu vůli / a co se mu libilo osvědčoval / itom jim vydal. Což se převelice by všickni Synové Izraelské se pos se s hotovili; ani Hory Synai krasado/bud člověk / a tak všickni očistě se hotovosti připraveni stali: Nebo ry/s hrjmánjm a s blýškánjm/w husewelmi tuhým / až se zhrzyl wšsecken a se kauřila / a wystupowal Dým gesla se hora welmi hrubě. Nesměl také meze / počaušet se přistupowati / a u m wšseho lidu Izraelského. Po táz Mogyjs na wrech hory wstauwil / Hos v wydám Příkazanj swatých zgewil / Izraelskému přecjst a oznámiti pos y w následugjých kapitolách čteme. a horlivý / tēm kdožkoliby geho Přis / až do třetjho a čtortého pokolenj ožehnanj na každém místě hogně zas wřknauti ráčil / rka: (2 Mog: 20. 7. 6.) Požehnaný budeš w Měste / naný plod žiwota twého / Brody zes / prworozene skotů w twých / y stáda h Koss twůg. Požehnaný budeš ege: a tak dále. Naproti pak tomu / edbali a nechťeli / ráčil Bůh na přes benj swého / hněw swůg přjssný / ty
mij vs**

Boha swého poslauchati / a wšsech Příkazanj a ustanowenj geho / kteráz gá dnes příkazugi tobě / osřihati a činiti nebudess / přjgdau na té wšsecka zlořecensiwj tato / a postjhnau tě. Zlořeceny budeš w Měste / zlořeceny y na poli. Zlořeceny Koss twůg / a zlořecená Dže twá. Zlořeceny plod žiwota twého / y Brody země twé / zc. Dopustj Hospodin / aby se pridrželi tebe mornj bolesti / až tě y w y plenj z země / zc. Přiwede Hospodin na tebe Dárod zdaleka / od neg dalsšich konců Země / gako letj Orlice / Dárod, gehož garyku neroz zumjss: Dárod nestydaty / kteržž ani starce nebude sřanowati / a nad djetem se nestituge: A s žjre plod dobytků w twých / y Brody země twé / dokudž nebudess wyhlazen: a nezanechá tobě obilj / Wjs na mladeho / Dlege / a prworozeneho z skotů w twých / ani stáda bras wůw twých / až tě y wyhladi / zc. Tak že gisti budeš plod žiwota swého / maso synůw swých / kterež by dal tobě Hospodin Bůh twůg. A summau y giná zlořeceny w 5 Mog. 28. kap. obššně wypsána a připomenutá. Obogjho tohoto Pan Bůh na Izraelowi dokázal: Když gsau Příkazanj geho osřihali / wůli geho plnili / tehdy wšsecko se jim požehnaně a dobře wedlo a dařilo: ale když gsau neposlussni byli a neprawosti páchali / tehdy Bůh wšsecka zlořeceny / a prechliwost hněwu swého žitwě na ně wylil. Gakož příkladu archogně máme; na Saulowi / Dawidowi / Salomunowi / Mas nassesowi / giných / a summau na wšsem Izraelowi. A což poties ba příkladu mnoho wyřtati? Zdaž není známe wůbec / kterak pos slednj to Židowstwo / to překrásné Město Geruzalem / spolu y s tjm přemilě a řemeslně wystaweným / a po wšsem swětě rozhlášeným Chrámem / konec swůg wzalo: Poněwadž gsau času milosti / gehož množ pobožnj Patryarchowé a Prorocy s žádostj srdečně dotekaz ti žádali / tak newážně poznati nechťeli / a nedbali / Mesřwássem zastjz beným Krystem Gežjsssem zlowolně pohrdli / geho swatkořti a wšses mohaučnosti Božské posměšně se rařhali / zman enj / d ir y / á r a k y newážně za hřbet sobě kladi: žiwet přestopářsný / w swáru / hněwu zleswornosti / w záwřli a nenáwřsti / gednj na druhé newražjce / w žra /
A ij n / h e

2 3 Regi nyomtatványok, Matica Slov. Martin: /316.ig.j/

w báhně se kálegje/w zarytosti/nevpráháně wedli a trávili; Desť
neb Tabulj Moqzjřowých hned sobě za nic newázili; Ewangelis-
um Gezukrstowým zpárně pohrdali/wydarisse je w swět na wšes-
ho neghoršjho páchánj se wylili; Diemž Hystoryk gegich a Scris-
bent wlastnj / Jozeff Flawius/w 1. Kni: o Wálce Židowské w ka.
27. a w Kni: 4. kap: 4. 5. obšjrně s dostatkem wypisuje. Než
gaké skončenj to wšsecko wzalo? Ach! Och! Přebjdně/přežalo-
stný a oplakánj hodný! Poněwadž Pán Bůh gedny s druhými w
hromadu spustil; Národ proti Národu wzbudil; Bogška na Ge-
ruzalém postal; až naposledy to nejkrásněgšj a nejstowutněgšj na
wšem swětě Město/Titus Wespeyanus/někde gšj Cěsar Řjms-
ský/splně oblehl/se wšsech stran ssauzil/wůkol ssancj a waly obehnal
a obkličil / wnitř na nejwššj vtrápil / hladem / morem / Ohněm /
mordy/zrocenjmj/zmořil a zbědował / naposledy z gruntu wywra-
til a spalil/lid pomordował / pozagymal / sem tam rozprodal / a tak
Rest a dluhj stary wšsemu Židowstwu; cela a zauplna dofonále zas-
platil. Dáś mi tuto Křestianskě Čtenáři zaprawy / že tato po-
kuta pro gegich hřjchj a neprawosti ge přikwácila. Ale prošm!
Zdaž medle podobně toho wšseho w nassi milé wlasti / w Řjssi a Že-
mjch Německých / zřetedlně newidjme a nezpatřugeme / ba diw / že
rukama nemaťáme? gessťoť ona předeslých časůw / gakó krásný
palmowý strom pěkně se zelenala / kwetla / stkwěla / a Dwoce zdrawě
nesta a wydáwala! Lauky náše a pastwiště byly krásně zelene; Stá-
ge náše/nassj chljwowe plně dobytka! Města náše bydlitedlná /
osazená byla/Wesnice a Dworowé Dbywateli; Pole náše wydá-
walo wžitek Stě; Stodoky náše naplněné, diw od Brod a Dbilj
nerozpukaly se: Sspizjrnj od pjce a potraw/gen že se nepolámaly:
Na Winohradech lidé rozkošná kochánj mjwali/na stromyech Dwo-
ce widauce potěšseně; Řeky/potokowé/Dybnjch býwaly plnj Ryb;
w lesích a hágch Žiwěť diwoťá s dobytky stád se pásala; summau/
nic gineho nebylo / gediné pauhě a maťawě Božj wšsudj při wšsech
něch wěcech požehnánj/až přemilo žiwu býti / wewšsech končinách /
w domjch

přebýwati býlo; Ale po hřj-
ně a zle gšme wšwatt a požm-
celis; Slowo Božj sobě zlehč-
a pohlawě padati / hněwem /
nesprawedlnosti/neprawosti
stwow/cyzoložstwow zachutnaw
lybezne w tom magje. Ac
Bůh nanás/na náše bliznj p
Bůh nassi milau Wlast mo
a strastným nawšstjwiti ráci
ka postal/ťterjž nessonugj an
gsau plod dobytčůw nassich/
mladá y stará/a Dleg sežrali
Gausedů před rukama hogn
Gšti budess plod žiwota sw
Solikěž masso bliznjho a př
39. Pláč 4. 10. Což y Prore
Dtcowě gšti budau syny w p
ce swě. Gakýchž příkladů
cháných stufčů nedáwno spác
několik porád se wyčjtá/nad
a vkrutnj Tngrowě s trnaut
žasnauti se mohli/Křestianskě
chati/w prawém skutku vzřj
hřbet wlasti nassi milé tak tě
sugj. A poněwadž y my po
páni gšme/a oheň přehliwosti
a nad hlavami nassjmi wzřh
zně geho na blizké Gausedy n
aby o tom nassj milj Poťomeč
lo; a gak hrozne meľy a tresť
musegj/ťdž Pán Bůh swě m

ané w edli a trávili; Desť
nic newázili; Ewangelis
podať je w swět na wšesť
z hystoryk gegich a Scri
o Wálce Židowské w ka.
ostatkem wopisuge. Než
Ach! Přebjdný/přezalož
in Bůh gedny s druhými w
u wzbudil; Bogška na Ge
sněgšij a nepřowutněgšij na
nus/někdegšij Čsár Ržim
wůkol ššancy a waly obehnal
/ hladem/morem/Dhněm/
naposledy z gruntu wywra-
al/sem tam rozprodal/a tak
u z cela a zaupna dofonále za-
čtenári zaprawy/že tato po-
ge přikwácila. Ale prošm
nassi milé vlasti/ w Řiši a Že-
e a nezpatřugeme/ba diw/že
fedešlých časůw/gako krásný
wetla/škwěla/a Dwoce zdrawě
astwišše byly krásně zeleně; Stá-
ka! Města naše bydlitedlná/
e Dbywateli; Pole naše wydá-
naplněné, diw od Brod a Dbili
a potrav/gen že se nepelámaly;
ochánj mřwali/na šromyč Dwo-
owé/Rybnyč býwaly plny Ryb;
dobytky štád se pásala; summau/
a makawé Boží wššudy při wššech
o žiwu býti/wewššech koncínách/
w domyč

přebýwati bylo: Ale po hřichu! wššeho tohoto / přes přjliš mar-
ně a zle gšme vřwail a požwail/ srdce swá od Boha gšme odwra-
celi; Slowo Boží sobě zlehcowali; z hřichu do hřichů mermo lezli
a pohlawě padali/ hněwem / ržznicemi/ swáry/ záwisti/ nenáwisti/
nesprawedlnosti/neprawosti přepásánj gšauce/mordny/wraždy/smyš-
štwy/čyzoložštwy zachutnawšše sobě/swobodně páchali/kočánj swě-
lybezne w tom magjce. Ach! gake přehrozne zlořečenštwj Pán
Bůh nanás/na naše bližnj postati a wyliti ráčil. Dwssem žet gě
Bůh nassi milau Wlast mornjmi bolestmi a hladem neskroceně
a strašným nawšštwiti ráčil; Dwssem žetě na nás Národy zdale-
ka postal/řetěž nesanugj ani starého / ani mladého; Dwssem žet
gšau plod dobytkůw nassich/Brody země nassi/násše Dbile/Wyna
mladá y stará/a Dleg sežrali; Dwssem/ žet gž přjkladu doma y w
Sausedy před rukama hogně dosti máme. Nu/gžž práwě plnj se;
Gišti budess plod žiwota swěho/masšo synůw swých a dcer swých;
Eolifěž masšo bližnjho a přjtele swěho/5 Moq: 28. 53. Ger. 9.
19. Plác 4. 10. Což y Prorok Ezechyel přjpomjná/kap: 5. 10. řka
Otcowé gšti budau syny w prostřed tebe / a synowé gšti budau Ot-
ce swé. Gakýchž přjkladů hroznych a strašných/gište nikdy nesh-
čaných štwků nedáwno spáchaných / w hystorych následugjých
několik pořad se wyčjtá/nad čmžby y ta neglitěgšij Žwěť diwofá/
a vkrutnj Sygrowé s trnauti / ano y ta negšřšlawěgšij Paussť w
žasnauti se mohli/Křestianský Člowěk kdž bude ge čišti aneb dosti-
čati/w prawém štwku vřj a wšlyš/gake bydy, psoty a nerěsti / na
hřbet vlasti nassi milé tak těžce dolehli/Sausedy naše tlačj a prez-
šugj. A poněwadž y my podobnými vřkosimi a ššauženosimi ošy-
páni gšme/a oheň přehliwosti Božjho hněwu w nás hrozne plápolá/
a nad hlawami nassimi wzhůru se wznáši/papřšškowé žřiwé ká-
žně geho na blížké Sausedy naše tuze šřšlegj: ššusně y náležite gř/
aby o tom nassj nilj Potomč wěděli/to čli/gak gest se s námi dá-
lo; a gak hrozne metly a tresťanj/Země a fraginy wššati a snáššeti
musěj/kdž Pán Bůh swé milošřdenštwj před lidmi wřřwá / pro
hřichy

wrať k Hospodinu Bohu swému / genž se protivíš těm / a mordus
gesť ty / kterjž bogi se gměna Páně.

**První Hystoria / která se w skutku a prawdivě
zbehla w gedné Wsy Bollsynu / půdruhé mje od
Lippen / naproti Sšetynnu.**

Wsy Bollsynu / byl něgaký člowěk / před tím vpřimě a
iprostný y dobromyslň / gměnem Joachym Burghart : On
za přjěmanu welikého hladu / poněwadž po několik Doku po-
řád z Statečku a Kolický swé žádného vžitku nebral / ani co žiti ne-
měl / vjbral se spolu sedwěma Syny swými / Adamem a Fricem / do
Města Lippen / prawě Manželce swé / že on půgde do Města / a tam
s oběma Syny dá se na Wognu psáti / poraučel gj mezy tím / aby se
doma přihotowila / a za njm do Města přišla : poněwadž gj pro-
středku přjěmanu hladu / k dalššimu životu zachowánj / a sebe obžive-
nj / gjm nepozustává žádných. Ale že tak mdlj a nestatečni byli / až
pro neduh těla nemohli do Města dogjti / a Wečer také nad hlavas-
mi gj byl / vchýlili se do Kleinbre / do Dědiny / při samé cestě ležjch /
kdež Bratr geho Krystoff Burghard w sausedstwj zůstawal / a ten
sewšfechněmi domácými w Mor vmřel / kromě Dcery wlastnj sestry
geho / kteráž při swým Stregey zůstawala / a před třmi toliko dny
Synka maleho porodila. Kterauž Joachym pozdrawil / gj štěstj
winšowal / a tak společně sobě kaužili přezalostně / na psotu a bjdu
žalugje a narjškagje. Že pak za gedenacte těchdnů / s syny swý-
mi / žádného chleba / ani prawého pokrmu negedli / gen kořeny z bylin
a některý žalud / wedlé wyrčenj Syna nejmladššjho / kteréhož w we-
liké nauzy a psotě w krutém hladu / gako něgakého lékařswj ocer-
stwjgjechho vžjwali / spolu myslj smysl se proměňugj / a z přirozenj
lidšého / w drawé Wlky obrach. W tom dotčený Burghard
přistaupiw k žalostnému Čžjku a odpočiwadlu / na němž geho Teta
a dcera sestřina při děčáčku ležela a odpočiwala / žitwými slowy
k njm wstefle promluwik / řka : Má milá Teta / což nemáš dáti co
pogjž

žně dele žiwu zůstati. Přezala
šše mu Kljčů. d; Aby pohleda
kromě trochu Locykoweho listi
do těch ššestineděl / od te chwyle
pokrmu trwala / a tak zůstawal
ona powjdała. neni / tehdy vra-
zawřeli na tom / aby tu nemocn-
sem hladu se obránili. V hne-
lu s těmi syny nemotorně wpti-
poraučeg se Pánu Bohu / a por-
za pokrm se dáti. Převbohá-
šyla a vlekla toho / a newiduc o-
se k němu promluwiti / řkuc :
šnězte mně / gednom tohoto D-
gá s tím serššim zhynauti musj
Zuhned oni wntáhšše Džže / w-
hřdlo gj probodšše podřezali / s
aby brzo vmřela / gakž se y stalo
towánj / házenj a křiku skonala.
tělo wen wywlekšše / hned řezali
pili / a vhlédawšše Žjnků nedal-
rynkowá / neb mořšká / to Ma-
surowé / s částky málo powpečen-
spátkem domu s sebau wzali a
wšše do Města nedošli. Přig-
má milá Ženo / ted tobě nesu W-
zabil gsem gj / a částku Massa z
středkem žiwot swýg zachowám
zmorěná / s přewelikau chtiwoš-
řila / a pagedla. Osoby tyto w
bolestj plná byla / wečtwřech dne
Syna Fridrycha Burgharda / k

genž se protivis těm / a morduz

e w skutku a prawdivě

llsonu/půldruhémle od
Sstetynu.

galky člověk/před tím vprjímě a
enem Joachym Burghart; On
poněwadž po několik dŕoku po
eho vžitku nebral/ ani co žiti ne
y svými/Adamem a Fricem/do
pě/že on půgde do Města/a tam
áti/poraučel gj mezy tím/ aby se
ěsta přišla: poněwadž gj pro
žiwota zachování/a sebe obžive
e že tak mdlí a nestateční byli/až
ogiti/a Wečer také nad hlavou
do Dědiny/ při samé cestě ležčy/
rd w sausedstwj zůstával / a ten
mřel/kromě Dcery wlastnj sestry
távala / a před těmi toliko dnj
až Joachym pozdrawil / gj štěstj
žili přezalostně / na psotu a bjdou
gedenácte těch dnů / s syny swý
řmu negedli/gen kořenj z bylin
na nejmladšjho/ kteréhož v we
gako negakého lékařswj ocer
yřt se proměňuj / a z přirozenj

W tom dočieně Burghard
odpočiwadlu/na němž geho Zes
a a odpočiwala/zřiwými stow
á milá Zeta/což nemáš dáti co
pogjz

žně dele žiwu zůstati. Přezalostná a truchlá Ssestinedělka podaw
še mu Kljčů, dŕ; Aby pohledal a ohledal / vhlídá že nic nenagde /
kromě trochu Locykowého listi vwarěného/ to že byl pokrm gegi/až
do těch šsestineděl/ od té chwle / až dosawad / že gest bezowšseličeho
pokrmu trwala/a tak zůstávala. V shledaw že gináče, než galky
ona powjdała, není / tehdy vradiwšse se s oběma syny gednomystně
zawřeli na tom/aby tu nemocnau šsestinedělku zabil/a gegim mas
sem hladu se obrátili. V hned přiškočiwšse ku Posteky/ počal spos
lu s těmi syny nemocorně wřti a řwáti/ a řekl: Du má milá Zeta/
poraučeg se Pánu Bohu/a pomodlj: Dnyj musššs vmřiti / a nám
za pokrm se dáti. Přewbohá tato Žena nemocná náramně se zdě
šyla a vlekla toho/a newiduc odnikud žádné obrany a pomocy/gala
se k němu promluwiti, řkuc: Du můg milý Stregče/nechť gest tak
šnězte mně / gednom tohoto Děťáka při žiwotu zanechejte / wššak
gá s tím sewššm zhynauti musššm: O Bože/gáť se tobě poraučim!
Tu hned oni wntáhšse Dože/vprjimo s nimi k hrdlu hnali/ chřtán a
hrdlo gj probodšse podřezali/s takowau zššilenau zřiwostj / gednō
aby brzo vmřela/galky se y stalo / a ona bezowšseligakého sebau pach
towánj/házenj a křiku skonala. Potom hrozne wčinku/to mrtwé
tělo wen wywlekšse/hned řezali/křágeli/Masso od kosti drali a laus
pili/a vhlédawšse Šůnku nedaleko státi/w njž byla Šůl hrubá/šes
rynkwá, neb mořská / to Masso nasolili / a z částky z něho y hned
surowé, s částky málo poppečené gedli/ částku také, a to negwětšj,
spátkem domu s sebau wzali a přinesli: a tak wmyšš swýg zment
wše do Města nedošli. Přigdauce pak domu/řekl k Ženě: Hled
má milá Ženo/teď tobě nesu Masso: nadesšsel gsem w cestě Swinj/
zabil gsem gj/a částku Masfa z nj tobě s sebau nesu/snad tímto pro
šředkem žiwot swýg zachowáme. Žena gšaucy hladem podobně
zmořená/s přewelikau chřiwostj to Masso popadšši / rychle ge wa
řila/a pagedla. Osobn tyto wššecky/že ta Ssestinedělka mornjch
bolestj plná byla/wěctwřech dnech pomřeli/až do toho nejmladšjho
syna Fridrycha Burgharda / kterž před Auradem w Lippě o to m
owššem

mřel. Potom Hrobáři musyli Dům ten přehledávati: w němž
wjc než polowicy toho Massa gessťe nalezi / a ge na Křehowě tž
hož místa / spolu s tym Děťátkem / kterěz také mřtwé tam našli / pos
hibili a zakopall. W Lippě pak Tabuly / na nīj tento hrozny sku
tek wypsati dawisse / w Kosteie, pro wěčinau památku z. Junij, zas
wěsňti dali.

3. **Druhá Hystorya / w Blumenbergku / Glijž Bers
nawy / w skutku a w prawdě se stala 26. Junij.
Leta Páně 1638.**

Gedenmecného dne Měsíce Máge / za přičinau částých lis
du Wogenskeho tazeny / Krystján Klose / gednoho Měšťana
z Sstendelu Syn / za dráhný čas v G. M. Pána z Sswares
burgku / w službě za Břednjá zůstáwage / spolu s Manželku a djs
tkami / do pastwišť báhny wůkol a wůkol obkličeneho, vssel a vcauz
ffl / dnž nemohl Hospodářstw ani doma / ani w Poli zprawowati
a opatrowati / gaťož se toho na místech pustých hogně dosti dostá
wá. Kdež za pět téhodnůw zůstáwage / hladem newyprawitedl
ným mra / welice se vtrávil / poněwadž w tom Kragi a wůkoli neby
lo kde a od toho co nagiti kaupiti / neb na wětšim díle lidé hladem
a morem wymřeli. Y měl obyčeg každodenně tu y ginde wen s
Kuěniců wycházeti / Zwěr pernatá u střileti / a tak ne osolenau a nez
mastnau vsusse a povidě na ohni, gjdati. Při hodilo se / že wedle
obyčege swého dne gednoho 26. Junij, wůkol toho báhna obcházeg
ge / asy na půldruhě čtwrti mile od swého Salasse pozassel / z této
strany běhage / y zlačnel a zemdlel welice; Manželka pak geho z oně
strany pozněnáhlu w Kákosy se taulagje a plihagje / Kořenj Kákos
sně kopala / shýbagje se gednát dolu gednát wzhůru wzdwihowa
la vsylugjece hlad některak vkrotiti a zahnatí. Což Manžel gegi zda
leka / namenage a wida / Kuěniců nabil / domnjwage se / žeby náka
Zwěr pernatá byla / y vhodil k nī / a Manželku swau w pravě rames
no postřelil / s radostj k tomu místu pospjchal a běžal / hledage přj
ležito

ležito / kterakby mohl za
pauhě wody byly. Postř
pracně z toho rákosy sobě p
likau težj. W tom vhljd
cwálem běželi / a obgewisse g
wrhssi / s tau vbohau ženau
li. Poněwadž pak nemohl
že musyli gj tu zanechati / ge
ručnicného za dwa nábitky /
ge wšypal y zapálil / tak že
dem zmorěná / nýbrž gessťe k
bolestně popálená byla.
Manželku swau nalezi / an
přebolestně opowřzená ležj /
by sám mohl gjti / přece gj n
lasse neb brlohu swého prac
gegi z Pegce / neb tu obýwa
wezi. Ale aby měla se za
byla.

**Třetj / Čřtwrtá / a P
před Edenheimem
16. Aprilis:**

W Enmaršký Comm
mu Deywysšj Layf
nem Helenu Sstorn
že bywssi Wdowau / před t
dnomu Officřru Čřsaršker
wěděla: Kterž tagňm zp
nj dodáwal: až napostedy t
s pomocj gegi Prachy / kter
ni byli. Ale předironě Pso
Brán / a ona do wězenj se dost

i Dům ten přehledávati: w němž
geště nalezi / a ge na Krchowě th
/ kterž také mrtvé tam našli / pos
ak Tabuly / na nž tento hrozny skus
pro wěinau památku 2. Junij, zas

Slumenbergku / Blíž Bers
awdē se stala 26. Junij.
dáně 1638.

spice Máže / za přejinai částech li
rystyan Klose / gednoho Měšťan
nů čas v G. M. Pána z Sware
ustawage / spolu s Manželku a dj
a wůkol obkličěného, vssel a vcau
ni doma / ani w Poli zprawowat
jistech pusich hogně dosti dostá
stawage / hladem newyprawitedl
wadž w tom Kragi a wůkoli nebr
i / neb na wětšim djle lidé hladet
ieg každodenně tu y ginde wen
tau stějleti / a tak ne osolenau a n
gjdati. Při hodilo se / že wed
Junij, wůkol toho báhna obcház
od swého Salasse pozassel / z tet
welice; Manželka pak geho z ol
aulagje a plihagje / Kolem Káfo
olu gednát wzhůru wyzdwihowa
ti a zahnat. Což Manžel gegi zda
nabil / domnjwage se / žebyňák a
/ a Manželku swau w pravé rames
tu pospjchal a běžal / hledage přej
ležito

Regi ryomtatváryok, Matice Slov. Martin:
/316.ig.j/

ležitosti / kterakby mohl zvěřiny dostati: Nebo z této strany čiré a
pauhé vody byly. Postřelena Manželka geho a napokly mrtvá
pracně z toho rákosy sobě pomohla / a wen na Pole se dostala s wes
likau težj. W tom vhljdała šest Regtharů / kterž k nj vprjmo
cwálem běželi / a obgewisse gj / Kuce na zpátek swázali / na Zem poz
wrhšši / s tau vbohau Ženau / swůg hanebný skutek sšelmile pácha
li. Poněwadž pak nemohla ani na nohách státi / ani z mysta odgiti /
že musyli gj tu zanechati / geden z těch neshlechetsjů wyňaw prachy
ručiměho za dwa nábitky / do vst a do hrdla ty přezbédowany Ženě
gey wšpal y zapálil / tak že ta politowanj hodná Pani / netoliko hlas
dem zmorená / nůbrž geště k tomu poraněná / hanebně z ohawená / a
bolesně popalěná byla. Přezarmaucený Manžel gegi přigda /
Manželku swau nalezi / ana tak z ohawená vkrutně přezalosně a
přebolestně opowržená ležj / napostedy / nic se na to neohljdage zdas
by sám mohl gjti / přece gj na swá ramena gaš moha wzał / a do sa
lasse neb brlohu swého pracně dowlekl. Sam pro nj Rodičowě
gegi z Peage / neb tu obhwal w sausedstwi / přigewisse / domu gj ods
wezli. Ale aby měla se zase zhogiti / a z ty wygiti / malá naděge onj
byla.

Třetí / Čtvrtá / a Páta Historie zběhla se / První /
před Edenheimem 26. Maij : Druhá w Badewille
16. Aprilis : Třetí / w Staffen 28. Junij.

Wegmaršský Comrendant aneb Mjstodržjch w Ebenhen
mu Deywššj Laytenant Lebenšteyner / Ženu gednu / gmez
nem Helenu Sstormayrowu / poručil do wězenj dáti / proto /
že bywšši Wdowau / před tjm nežli Wegmaršský Města dostal / ge
dnomu Officjru Cysaršskému Manželšwj se zamluwila a připo
wěděla : kterž tagným způsobem sřz diwne prostředky Psanj k
nj dodáwal : a; napostedy tak daleko přiwedl a namluwil gj / aby
s pomocy gegi Prachy / kterž na wozích tam naloženi stáli / zapále
ni byli. Ale přediwoně Psanj přegawšše dostali / státek byl gj pos
brán / a ona do wězenj se dostala / a z Města sedmdesáti ranami zmr
ššana

škána gšuc/wen wywedená gest. A galkz brzo dwa Ssteckenfnes
chtowé za Město gj wywedli/dostali poručeny/aby gj za hodinu po-
fog slybili: Debo kdž se toto wykonáwalo / dwa Soldáti předbě-
hnauti gj chtěli/myšice z m ošlatnj ššaty sštrhnauti. Mezo tym w
Hági a haušstj Sedláckú ššest tagné vkrutých stálo / kterjž tu Ženu
n ty Soldáty brzo spatřiwšse/s hurtem a kwalkem/neginác než ga-
fo wstěklj wlcj/z lesa zššlené wyběhšše/těch Osob se zmocnili/ge zbili
w ššechněm třem stehna odřezali / a ššabiznu až do pátere wyřezali/
Gátra y ššrdce wyňali/a pršy Ženě y s rameny odtřinawšše/do ty hau-
ššte zanesti / aby ten nenasycený hlad wpokogiti / a ty hrozné bjde a
naužj některak se obrániti mohli. Že pak gjnj Soldáti / kterj na
ššpátek vtekli/toho ššutku hrozného nespátrili/donesto se Commen-
danta/že těla oššekaná a obraubná čłowěcj tu w krági ležj rozmes-
taná/dal to welice pilně wyhledati a ptáti se/ co gest to a galk se ššas-
lo. Napoššedj wynalezeno gest hnjzdo těch lidj sedláckých / kterjž
on/wyprawiw tam nětco lidu/dal zgjmati a zebraťi. Oni ššutku
nezapřjrali/něbrž hned dobrowolně wyznali / že gšau zgedně Wjy /
gmenowitě Badewille sedláckj/a že gšau w těch místech od dewates-
nácti Meděl zůstáwali/Chleba ani kausku naproššto newiděli/nad to
nagedli/že gich bylo třinácte Osob pospolu / než čtyři z nich hladem
zemřeli/k tomu čtvero Nacholat také tu zemřelo/a tři Ženy/z nichž
gedna kolikž vmřela/nej tři Sedláckj ležegj až dosawad nemocnj /
ti také brzo hnáty sšstáhnau ššwé/neb gjž pršy y ramena dočista sobě
obhřzli/gakož pak w ššutku a prawdě se nassko. Mrtweho žáz-
dneho že nepohřbili/nej wššecky surowe pogedli: a ačkoli gedli / w
ššak že dššw než hodina minula/zase ge ten nřdbž nasycený hlad s
náramným nechutenšštwj napadal. Za tau přjcinau Commen-
dant poručil Komischleba přjnesti a dáti gjm/aby se nagedli: ale
oni galkz zase chleba kšškowali a se nagedli / w málo kolikas dnech
také zemřeli.

Podobně w přjz oznámeně Dědině Badewille / vradily se dvě
Ženy/poněwadž ten vkrutný a nelitostiwý Hlad y k njm se da-
ššak/

sta/a gšona z mly vřou
době a nardánj mēla/aby
nu/bljž Bazylee se zdržow-
ly/načbykoli natressily wšš
tj gegich dobre se dariti: n
šškau/z Burgundu rodilau/
Badewillen pokusu odnošš
hnati mohly. Ale že Hla-
drži/a geden druhému na p-
te Ženy gedny roznemohl se/
a ššnědky. Kdž pak se gj
gedly/y zemleky welice/až
žeti/wydały se na takowá h-
wytj/gakoby mezy sebau dr-
tka ty Decry/bezewššji ljtošš
wrazla/ššaty z m šštrhla/wšš
zahnati a se nasštiti. Dec-
Ach má milá Matičko/ což
tē? Ale Matka mlčela/a ne-
ten Džž z křku/do pršy gen-
místě zůstala. Tu y hned
a dšš spolu s Matkau ššnědky
ššla k náššemu Rybněcku/aby
ná/nenadále do wody w pad-
ššdoty gj retowal a wyťahl/
há Žena/pozustalau částku z
li. Syn pak ten / že se toho
dāti a vmřiti/a tak sama geh

Slad a Mor tohoto Roč
w Městecku Šštauffen
Winohrady znamenité
záhubný Mor / prudce a ljte
šš pomřel/málo fromě někter

zo dva Sseckenles
ny/aby gi za hodinu po-
dwa Soldáti předbě-
hnauti. Mez tím w
h stálo / kterjž tu Ženu
palkem/ neginác než ga-
sob se zmocnili/ ge zbili
až do pátere wyřezali/
y odtjnarosse/do ty hau-
iti/ a ty hrozne bjde a
ginj Soldáti / kterj na-
i/doneslo se Commen-
tu w krági ležj rozmes-
co gest to a gať se stas-
ch lidj sedlškých / kterjž
a zebraťi. Oni skutkú
že gsau zgedné Wsy/
těch místech od dewate-
aprostto newiděli/nad to
než čyři; nich hladem
nělo/a tři Ženy/z nichž
až dosawad nemocnj/
w y ramena docista sobě
assko. Mrtweho ža-
edli: a ačkoli gedli/w
nikdž nasycený hlad s-
au přjcinau Commen-
jm/aby se nagedli; ale
w málo kolikas dnech

adewille / vradily se dvě
iwý Hlad y k njm se da-
stal/

na/ a gedna z nich byla Synj/ která pak Dcera/ Panna gijna ty
době a nawdánj měla/aby s pomocj swých dytek okolo Reky Reg-
nu/ bljž Bazylee se zdržowaly/ a tu sobě kutloff a slachtatu zarazy-
ly/ načbykoli natreffily wissecko zabily. Počalo gjm w předsewze-
tj gegich dobře se dariti; nebo natreffiwssi na nářau Ženu Soldáts-
kau/z Burgundu rodilau/y hned gi zarazyly/a rozrussiwssi tělo do
Badewillen pokusu odnosily/aby se nasytiti a hlad zapuditi a zas-
hnati mohly. Ale že Hlad a Mor nawětšjím djle gaťo za ruku se
držj/a gedem druhému na paty sšlapá/ přihodilo se / že gedem z synů
tě Ženy gedny roznemohl se/y vmřel: gehož ony wzawisse / stráwily
a snědly. Když pak se giž pyce gjm nedostáwalo / a neměly coby
gedly/y zemdely welice/až nemohly choditi/a wjce na cesty wychá-
zeti/wydaly se na takowá hrozná řwánj/bědařánj/a hořekowánj a
wytj/gaťoby mezy sebau drawé Wky měly. Až naposledy Ma-
tkau Dcery/bezewssi ljtosiwosti Dčjž ty Dcery do krku wkrutně
wrazyla/ssaty z nj sštrhla/wšlugjce wlastnj dcery swě massem hlad
zahnati a se nasytiti. Dcera wydala se w hrozný křik/wolagjce:
Ach má milá Matičko/což to děláte? wšsať gsem gá pak wasse dje-
tě? Ale Matka mlčela/a nechtěla nic odpowjdati; nýbrž wntáhna
ten Dčjž z krku/do prsu gen do nj wrazyla/až tu hned Dwečka na
místě zůstala. Tu y hned ti přebjdnj lidé posadily se do hromady
a dšl spolu s Matkau snědly. Matka pak dobře nagedšš se/ odes-
šla k nářému Rybněku/aby z něho napila se: Ale že byla zemdes-
ná/nenadále do wody w padla/ a kdž nebylo na poskoku žádného/
řdoty gi refowal a wntáhl/mušyla tu žiwot swjg složitj: Ta dru-
há Žena/pozustalau čáskú z tě Par w/s synem swjím spolu stráw-
li. Syn pak ten / že se toho Massa tak nahltal / musyl za to hrdlo
dāti a vmřiti/a tak sama geho Matě žiwá pozustala.

Hlad a Mor tohoto Roku Pám a Regentowé byli: gaťož pak
w Městečku Sstauffen / gessťopřed tjm přerozkossne/ wrodně/
Winohradny znamenité dobré magjch/mjsto bylo/ tak náhlj a
záhubný Mor / prudce a ljtě se rozmohl / že w něm wissecken teměč
w pomřel/málo kromě některých / kterjž/až na Šwegcaršské horj
Bij, přel

Regi nýomtatványok, Matica Slov. Martin:
/316.ig.j/

preč pobyti / a v tom čase / v ktorom / na tom mieste / do
ležel / tak ležeti / a užal nepožebený ; nebýl / do doby / že zaľopával ; Pisy
dosti / gich roztrhali / rozsmýkali a požrali. Lid Obecný / s hrozňau
furi / gaľo otrýstěni / hauffně / běželi / a s těmi Pisy / ta mrtvá těla / s
částky / gedli / a hlad / swýg / kogili / a pokogili / s částky / ty Pisy / žrali ; a
takž / Pisy / lidi / a lidé / Pisy / za pokrm / měli : až / naposledy / ta Země / do
gruntu / na / zřázu / přišla / a / skrze / tu / gedowat / au / Kánu / morow / au / w / se /
čten / ten / Krag / na / miznu / a / w / nic / obráčen / gest ; / k / čemuž / přitomná
Wálka / dobre / napomáhala / až / práwě / w / pustinu / a / popleněni / napo /
sledy / ta / Země / přivedená / gest. / A / poněwadž / za / přičin / au / tak / gžli /
w /ého / vkrutného / hladu / znamenitě / nebezpečnost / w / powstalo / a / z / běh /
od / lidu / obecného / s / ylný / se / konal / naposledy / tako / tři / Města / Rhey /
feld / Herlißheim / a / Endingen / nařdili / aby / se / w / tom / celém / Kragi /
s / ylný / Swarnson / a / warty / drželi / w / rád / potřebný / ustanowili / aby /
ta / těla / mrtvá / na / poly / snědená / s / částky / docela / ohryzená / tak / na / odi /
wu / neležela / poručili / že / zaľopáwati / do / země / a / Massa / lidu / obecné /
mu / přeč / odnášeti / zabrániti / a / zastawiti.

Následuge šestá Historie / kteráž se stala w

3. Sutternu / 5. Martij, Roku tohoto.

S vdel w Sutternu Kunrad Mösling Sswec / w sedmdesá /
ti / třech / letech / staréc / wedlé / něho / obýwal / geden / Zeman / Just
z / Seckingu / řečený / s / Manželka / u / a / sedwěma / Syny / swými ;
neb / se / tam / shrnul / a / vtekl / a / při / Panu / Farárowi / kterýž / geho / Kmo /
trem / byl / tak / mnoho / přizně / obdržel / že / gest / mu / některý / Pntel / Mau /
ky / do / Sakristie / neb / Kaply / w / nesti / dowolil / aby / měl / odkud / se / be / s
Manželka / u / a / Dětka / mi / w / čas / té / Wálky / a / hladu / w / žiwowati ;
Zento / Zeman / poně / olikráte / Sswecy / tomu / na / welik / au / prosbu / a
žádost / geho / chlebem / y / ginými / potravami / pomoc / činil / a /
menage / pak / očitě / že / ta / přehrozná / Metla / hněwu / Božho / den / ode /
dne / se / zweličuge / a / rozmáhá / Lid / do / hromady / se / zbíhaji / Kolj / ne / sa /
tě / aulehlemi / pusté / ležegi / rozmyslil / se / že / genu / není / bezpečno / tam /
se / dlouho / zdržowati / a / meškat / aby / spolu / s / swými / do / Sstraspurg /
ku / se

tu / se / přestehowal / pobera /
proffantů. / W / požwal / k /
žehnal / žádage / aby / ta / M /
a / do / swého / domu / odnosyt /
brati / s / nym / se / rozlauciti /
Sswec / pogal / s / seba / u / sw /
lena / před / nym / plakal / a / na /
starý / a / letitý / má / žiwost /
či / tal / že / Pán / Bůh / zastí /
hladu / a / nauze / trpěti / gim /
tu / se / s / s / tem / na / zpět / děge / se /
newinně / geho / za / nás / w /
gestě / pomoc / gaľauž / tak /
pauštel / gináče / že / mus /
ti / a / oni / genu / aneb / on /
w / ymlawati / a / potřeb /
sám / s / manželka / u / a / dítě /
w / y / mus / ym / an / sám / o /
w / ně / býti / a / ta / těžkost / za /
nesměřuge / a / ne / chli / clo /
čiti / gaľo / ž / naděge / těm /
tjm / Starcem / se / stitow /
sa / v / zeného / genu / dal / o /
potěšiw / od / sebe / propu /
Sswec / střidně / v / žiw / a / g /
nácte / Těhodně / tomu / k /
rukami / nic / w / jce / a / hroz /
mu / srdce / nestřhlo / potě /
lité / s / trpenj / ráno / dost /
mage / w / mysl / Syna / sw /
něka / Erharta / gměn /
ti / dal / také / tomu / M /
flauch / a / ge / hořce / až / w /

na tom mste toz do
by ge zaopáwal; Pšy
Lid Obecny s hrozna
Pšy ta mrtvá tēla / s
částky ty Pšy žrali; a
z napostedy ta Zemē do
u Kánu morowau wisse
gest; k čemuž přjtomná
stinu a popleněnj napo
dž za přjcinau tak gyliz
nstroj powstalo / a zbeh
kato tři Města Nheyn
y se w tom celém Kragi
čebnj vstanowili / aby
ela ohryzená tak na odis
ě / a Massa lidu obecně

teráz se stala w
ku tohoto.

ing Sšwec / w sedmdesá
wal geden Zeman / Just
edwēma Syny swými z
kowi, kterž geho Kmo
mu některý Pštel Mau
l / aby měl odkud sebe s
a hladu wžjwowati z
nu / na welikau prosbu a
pomoc činwal. Zna
hněwu Božjho, den odes
dy se zbjhagi / Kolj neosa
gemu nenj bezpečno tam
s swými do Sšraspurg
ku se

tu se přestěhoval / poběra s sebou swé zasobeny ob potřim a gmdy
proffantů. V pozwal k sobě v wečer Pana Faráře / s ním se roz
žehnal / žádage aby ta Mauka a Nabyteček geho z Kaply wydati /
a do swého domu odnositi dal / Náno že mjnj od něho přeč se odes
brati / s ním se rozlaučiti / což se také w stalo. Zwěděw o tom ten
Sšwec / pogal s sebou swé dětj / šel k tomu Zemanu / a padna na kos
lena před ním plakal a narjkal až řwal, řka : Du gá gšem Člowěk
starý a letitý / má žiwnost giž mi přestáwá / wšak gšem mnohokráte
či tal / že Pán Bůh zasjbil pobožnjch lidj ochráncjm zastáwati /
hladu a nauze trpěti jim nedopauštetí ; při mně wšak w tomto wě
ku sešlém na zpět děge se wšfečko : Pročej pro Boha a pro drahé a
newinné geho za nás vmučenj prosyl ho / aby před swým odchodem
gestte pomoc gákaž takauž gemu učinil / a geho w djtek geho neos
pauštel / gináče že muš, anebo sebe a nebo djtky swé pomordowas
ti / a oni gemu / aneb on jim za pokrm se dostati. Zeman, počal se
wymlauwati / a potřebu swau wlastenskau předšjratí, řka : Gá
sám s manželkau a djtkami mými welice a nuzně potřebowati stra
w w mušm / an sám očitě widjss mé zasobenj přewelice malé a šfro
wné býti / a ta těžkost žáwawna nic neoblewuge / a k žádnému koncy
nesměwuge a ne chli / člowěk nemůže se ani na setj, ani na žetj bezpes
čiti / gakož naděge téměř nepozustáwa : wšak nic méně přece nad
tjm Starcem se štitowal / a půl štrcha mauky / a některý kus Mas
sa wzeného gemu dal / on dal se před Farárem w šrdnatý plác; gehož
potěšiw, od sebe propustil. Tohoto dobrodinj a darů ten wbohý
Sšwec štrjdmě wžjwagie, spolu s swými welice šfrowničce za gede
nácte Šchodnů tomu hladu se bránil. Napostedy kdýž nebylo před
rukami nic wjce / a hroznj křik a pláč dětj šrdce geho promš al diw že
mu šrdce nestřhlo / potěšil gich řka : Du mé milé Djtky / měgte ma
štké s trpenj / ráno dostanete co budete mji pogešti / potom odšsel /
mage vmyšl Syna swého prostřednjho we třinácti letech Mláde
něka / Šhartu gmenem / v wečer zabiti / a ostatnj dětj jim nakrmi
ti ; dal také tomu Mládenečku Knihy / aby se modlil : Sám on po
šlauchá ge hořce až wšedal tak plakal. Mezy tjm k wečerau po
B ij gde křik

rozšířeti / a na Krchově S. Kedruty za jeho hned dom m pohř-
biti. Vpusťil od svého zlého předsevzetí a vmyslu stařec / a hlad
s těmi Děťmi až do večera snášel. Na ráno potom / řekl k neg-
staršímu Synu svému : Milý Synu pod semnau / přineseme sobě
něco k jídlu / oznámiv mu také své mínění a předěšl svůj vmysl
žij. Šel s nym Syn / a pomohl mu toho zastřeleného Zlosyna wy-
kopati / jehož rozsekali na kusy / a tím pokrmem život svůj krmili a
štili / až z Burgundie něco dobytku přihnali / a Země Švecars-
ská / litošti a milosrdenstvom pohnutá gsauc / něco od potravny do
Města / pro zahnaný hladu a procerstvenj vbohych a zbýených li-
dj, odeslali.

**Sedmá Hystorye / kteráž zběhla se w Nisshen-
mu při Kece Regnu / 21. Junij.**

En přehrozný a neskrocený hlad čím dále tím gessťe wjcegi se
rozmahal / žádného ani mladého / ani stareho nešsanowal ;
Gakž příklad zgerwný a patrný toho máme : Kterak gedna ^{Koln}
Pani / Manželka nějakého Břednjka w Nissen / blíž Regna Kolna
gegiž Manžel před tím nedáwno od mornj bolesti byl umřel / a po-
sobě tři Dítěk zanechal / z nichž dvě v gegi Sestry w Nysshenmu
zůstávalo / nejmladšího gessťe při sobě chowala : nemohuc pro ne-
bezpečnost wálky a pustotiny / w domě dělegi se zdržowati / uchýlila
se do Nysshenmu k nějakému Maljci. Mezy tím právě vprostřed
negwětšj bjdny a hladu ta druhá Sestra gegi přišla k nj / a těch
dvj Dítěk zase gi přivedla a odwedla / na welikau gegi žalost : ge-
ssťo gessťe dobře zásobená dosti možná byla. Zbohá tato Pani
newěduc gaké rady sobě dáti / ani odkud sebe s dítěkami děle ob-
žiwowati / ani hladu toho přehrozného wjce snášeti nemohauc / po-
padla to gedno Dítě / starj w pěti letech / wwedla ge do Komory / a
chřtánek mu podřezala / Lice / ramonka / a maso zlegtek odřezawše /
s druhými dětmi gedla / krew z něho tekauč chytila / a přst w nj o-
močiwši / tau na stěně literami patrně napsala stowa tato : Toto
gsau

gsau mé šiz / a krew meho
sn esytedního hladu / a přji-
dila z něho a wylila. Ma-
něhož poslo, odpocjwá : Ne-
moře našli / nebo nalewem
měla.

Bywatel w Munster
žjřského / ten pro opat-
netoliko swau Děro-
tince / za dráhný čas po cestě
dlivého práwa tam obsau-
byl / na třetj den v wecer to-
snědl. On také při skonče-
klusťe maso z rukau a od r-
hryzl a odkausal / a swau w-
a cecal / tak dlouho / až 16. d-
z těla wypustil.

Bryzachy mezy ob-
běhli a shlaucili / e-
torná znikla / tak že
mocně ten lid z Města wy-
nauze a hlad se nerozmohl
lo Krchowa osaditi musyl
nedáwno pomřelých, z hro-
Poněwadž každodenně dr-
ných pohřbowali.

Nbrž tento vkrutný
črenj a šsanowánj
ho rádu a stawu na
od Města Bazylee až do
Kely / za něk olik myl šstj

geho hned domem pohř-
ti a vmyslu starce/ a hlad
ráno potom/ řečne k neg-
d semnau/ přineseme sobě
ni a předesslů swůg vmysl
zastřeleného Zlosyna wys-
mem život swůg krmili a
hnali/ a Země Sivegar-
ucy/něco od potravy do
j vbohých a zbýzých li

Pla se w Nishheys
Junij.

a dále tím gessťe wjcegi se
i stareho neyffanowal;
o máme: Kterak gedna
Nissen/bliz Regna Kolina
i bolesti byl vmřel / a pos-
egj Sestry w Nyshermu
owala: nemohuc pro nez-
gi se zdržowati / vchýlila
Mezj tím právě vprostřed
gegi přišla knj / a těch
i welikau gegi žalost: ges-
la. Zbohá tato Pani
d sebe s djetkami děle obs-
ce snášeti nemohauc / pos-
wedla ge do Komory / a
nasfo zlegteek odiezawosse/
ich thýtila / a přst w ni o-
pjala stowa tato: Toto
gsau

gsau mé sřz/a Krew mého djetě / kterak gsem ga / to mže
in eřtediného hladu/a přjmau nemilosrdensiwj Sestry mé, wyces-
dila z něho a wylila. Masfo djetě mého pohřbené w životě. j
něhož posřlo, odpocjwá: Na ráno pak samau mřtwau ležjch w Ko-
more našli / nebo nalewem štehnů bolest mornj / bljzu wywrženau
měla.

Dzwatel w Munsteru něgaký Jonás Daring/ remesta No-
zřěského/ten pro opatření sebe s Manželkau před hladem /
několikó swau Děwku zabiwisse snědl/ale také gedného Zlo-
tince/za dráhný čas po cestách y Kostelů laupežnjka/wedle spraves-
dluého práwa tam odsauzeného/kteró Kolem poláman na ně dán
byl/na třetj den v wecer to mřtwé tělo z toho kola dolu snawisse.
snědl. On také při skončení swém / přehrozně řwal/ přst / a to
klusťe masfo z rukau a od ramen / e gen dosáhnutí mohl / od-
hrýzl a odkausal/a swau vlastnj krew z rukau schutj žádostiwě sřal
a cecal/tak dlaho/až 16. Aprilis, přebjdně skonai / a ducha swého
z těla wppustil.

WBrzachu mezy obecnjm lidem / a těmi kterj se tam z Krage
běhli a shlaucili/takowý hrozný hlad/wřtj a řwánj nemo-
torná znikla/tak že Commendant a Mjstodržjch rozkázal
mocně ten lid z Města wyhnati a wybyti / aby w pewnosti wětšj
nauze a hlad se nerozmohl: ano y sřlný Swarnyson a wartu oko-
lo Krehowa osaditi musyl/aby z furye gafo wřteřljch / těl mřtwých
nedáwno pomřeljch, z hrobů nowých wřkopáwati a gřsti nemohli.
Poněwadž každodenně dráhný počet lidu hladem a morem wdáwez-
ných pohřbowali.

Nbrj tento vřrutný a nestřchaný hlad/ bez wřfeligakého wřse-
ření a šfanowánj Osob/duchownjho/ Panskeho y Zemanšes-
ho řádu a stawu na porád wřsecky nawřstj wil a trestal / tak že
od Města Baylee až do Sřtraspurgku/ z této y z oně sřranj Regnu
Řeky/za něk olit mjš řjčj / přes řčyrmečéma Osob ; Stawu
Dřtřjz.

stech a Městečkách více se nenagde. Welice mnoho z předních a
wzácných Rodů/až do toho posledního korene a kmenu wymřeli a
wyhynuli/ani Chrkewnjho / ani Politckého Regimentu a řádu
nelze tam zprawiti a zřiditi/poněwadž Hlad a Mor y poddane y
Wrchnosti z korene wissecky až do toho posledního naporád wymeg-
tili a požrali : wissecko gako zpusile a pohubene vhlédás a spatřjs/
tak že mnohých Dědin a Wesnic ani toho znamenj pamětného nez-
ustává. Tento Dheň tjm vícegi rozněcowalo a rozpalowalo
to/že wssickni a gedenkáždý/ kohož tento hlad napadl / nemohli ni-
čimž naprosto senasytiti/gakžkoli Maso člowěcj/Psy/Kočky/Kůže/
byliny a tráwy/a gine k těm podobně neobycněné potravny gedli a
vžjwali. Pakli že dostalo se jim do wole a dosytosti nagjsti / tož
gisté znamenj smrti gegich byls/neb po té y hned mornj rána a bo-
lest ge postřelila/morila/až vřměřila/ gakož několi přjkladu gessč
swědky té wěcy máme/sem přjpadně přjstusse gich/a hodně pamětky.
M. Kilianus Flöter/Farár z Ssauffen/a Gregorius Würtlich-
us, Farár od S. Doroty w Walspurgku/wydali se na cestu / mj-
nice do Ssahshauzu geti/na něž Sedláku několi natressilo / pět z
Kembu/a šest z Jsssteynu byli / ačkoliw tyto Muže dobrj přwe
znali dobře a wyborně/wssak ten nesegť hlad wissecko přemáhal / a
známost musyla na stranu odsiaupiti / pročez dali se do nich / pobiti
ge chtjce : Ale že na Woze dráhnau částku potravny s sebau wezli ;
nebo na cestách ani Hospody/ani zdrawy/krom některých Měst/ nez-
bylo možné dostáwati ; tehdy, wissecku potravu jim, aby se nage-
dli, dali/s přewelikau prosbau /aby toliko při hrdle a žiwobytnosti
gich zanechali/ pročez sami rychle Wůz rozsekali/ oheň zanřtili/ pe-
řli/na rostě pražili/ a to s žádostj welikau a se gich prossenjm wsses-
cko dělali. Poněwadž pak ani Profant nemohl postaćowati / te-
hdy ti wymořenj Sedlácy/před obau očima / gednoho Koně zara-
zpli/rychle oddělali a gedli/něco surowého/něco wwarěného ; na-
čez tito Mužj dobrj s vžasnutjm / a s hrozným žiwota nebezpečen-
stwjm patřjce se djwali. A kdž se gij ti lidé hladowitj dosytost
nag-

nagedli/pogednau tři tu
moc w padli/hlžka ge po
ma hlžami na krku/a ged
byl/a gakž gini zprawu do
bo před tjm některé ženy g
fterěz pozustali žiwi, wsses
obadwa na gednoho Kon
hrůzau welikau se třesau
flugce / že ge z rukau těch
odtudž odgiti pomocnjem

S Omás z Luppazna
burgku/wbjral se cest
ma wozu/dobře spjži
tom vmyslu do Ssweccar
nitým nebezpečnstwjm w
Sedlácy ty dědiny zagali
ffiant a spjžim u pobrali/
kami geho zamordugi.
vflauznanti/a přeč od tud
padna vmřelo/a dwa na s
ženo bylo tjm prostředkem
mi rannjčko,gakž mal'čko
pospissiti/a cestau do Kenj

S Eiman Seidel/dob
Sestru gednu w Liec
přjčinau swěcho Syn
odeslal. Pacholátko to
do Liechtenau / žádného č
naspátek domu / nenadále
že se z m'kauřj/gakž mláde
ka, wstrka a nakauřá/běže
ženu / ana při Dhnistě se

...vlastnosti / také v w Meze
Velice mnoho z předních a
korone a fmenu vymřeli a
překého Regimentu a rádu
Hlad a Mor v poddané v
posledního napřád vymeg
ohubené vhlédás a spatřis/
ho znamení pamětného nez
oznecovalo a rozpalovalo
o hlad napadl / nemohli ni
o ilowěci / Pst / Kočky / Kůze /
obvyčgné potravu gedli a
ole a dosytosti nagisti / tož
e v hnd mornj rána a bos
tož několik příkladu gessťe
Kusse gich / a hodně památky.
/ a Gregorius Wüttich /
gku / wydali se na cestu / mj
áku několik natreffilo / pět z
w tyto Muže dobrý přive
hlad wsecko přemáhal / a
ročež dali se do nich / pobiti
ku potravu s sebau wezli /
/ krom některých Měst / nez
otrawu gim, aby se nage
if o při hrdle a žiwobytnosti
rozseřali / ohenžanjtili / pes
au a se gich prossenjm wses
nt nemohl postacowati / tes
cima / gednoho Koně zara
cho / nětco vwarěného ; na
rozným žiwota nebezpečen
ti lidé hladowitj dosytost
nag

nagedli / pagednau tři tu hnd. wot amzenj se zwrhli / a w tezkau nez
moc w padli / hlizka ge porazyla / tak že gedn wectwort hodince dwēs
ma hlizami na krku / a gednau pod prawau paždy raněn a postcelex
byl / a galk gij zpráwu dávali / ani ssesti hodin žiwi nepřekali : nez
bo před tím některé ženy gegich a děti podobnau rānau pohynuly /
kterěž pozůstali žiwi, wsecky pagedli. Mezy tím Páni Jarárowé
obadwa na gednoho Koně posadivsse se napolymrtwj / sstrachem a
hrůzau welikau se třesauce / do Stauffen odgeli / Pānu Bohu dēs
kugice / že ge z rukau těch diwočhých lidj wytrhnuti / a gim žiwým
odtudj odgiti pomocnjkem býti ráčil.

Z Smářs z Lupp / znamenitý možný ilowěť Dbywatel w Neus
burgku / vjral se cestau s Manželk au a djetkami swými / sedwē
ma wozy / dobře spjži a picy naladow anými a naloženými / w
tom vmyslu do Sswegcar zageti : A rdyž dlaho sem tam s zname
nitým nebezpečnstwjm v gjžděl / we wssy Getten / kamž byl přigel /
Sedlácj ty dědiny zagali ho v s manželk au a djetkami / wsecken Pro
ffiant a spjži mu pobrali / a sám se obáwal / že ho s Manželk au a djet
kami geho zamordugi. Poněwadž pak té celé Nocj nemohl gim
vklauz nauti / a přeč odtud odgeti / očitě spatřil / že gich ssesti pagednu
padna vmřelo / a dwa na smrt se rozstonali : Kudyž mu dobře postlau
ženo bylo tím prostředkem / tak že on s Manželk au a s djetkami wel
mi ranijko, galk maličko zabřeřkowalo se, s switánjm přeč ze wssy
pospissiti / a cestau do Kaysersstulu odebrati se mohl.

S Erman Seidel / dobrý a sšlechětný Muž / z Offenburgku / měl
Sestru gednu w Liechtenau / kterauž welice milowal / a za tau
přičinau swého Syna k nj, daw mu na cestu trochu potravu,
odeřtal. Pacholátko toto bezewssí překážky tam dořlo / a přigda
do Liechtenau / žádného ilowjčka nenalezlo. Nawracuge se pak
naspátek domu / nenadále k náké chalupce Rybářské přišel / a wida
že se z nj kaurj / galk mládež obvyčgné wssudj ráda Nos, galk se ři
ká, wřřká a nakauká / běžel k te chalupce / a nahledna wnitř / spatřil
ženu / ana při Dhnissi sedj / gjdlo warj / a přitom hrozně plátem
E

íwe:

rwe : podle toho Dhuyste vhlodal Detatto ze wyw / mage strze nos
 žičny obě palicy neb hůl prowlčenau / dolu hlavičkau powěššene/
 zabité a rozřezané. Pacholjš ten s welikým strachem a hrůzau
 přeč od tud gafo omámený bēžel / a až do Offenburgku přibēhl / a o
 tom Dtcy swému powěděl / on pak to Wrechnosti oznámiti nemez
 škal / kterjš to Pachole s dobře sylným Swarnsonem tam wypra
 wili a wyšli / což oni w skutku tak našli / w tu ženu práwě při gj
 dle / plačjch a narjšagjch zastali / od toho dítěte dwa kusy rozruššene/
 Namýnko lewé a hlavičku / ostatek gjž od něho byla stráwila. W
 zawisse tu ženu y tělo dětátka / do Offenburgku s sebau přiwedli a
 přinesti. Když se gj otázali : Kterak gest mohla takowý vkrutný
 Mord bez srdecné lytosti spáchati ? Dala na to odpowěd takowau /
 že ne ona / než ten neljstirový nevkrocený hlad to učinil / gehožto mu
 řa a trápenj gest nelidště / nemjžosrdně : ostatek že ona Wrechnosti k
 odpowjdanj porauj. Zůstáwala potom šestnácte dni toliko žiwa.

Q Ačkoliw mnoho tišbc lidj ta gedowatá / vkrutná a ossklivá
 Hliza pomorila a poškrtila / s částky smrtedlně nemocných
 pozůstawila a zanechala : a wšak na wětšim dyle / na ten
 nevkrocený Hlad / až do toho poslednjho dchnutj žalowali a narjša
 li / kterjš gest do cela nad přirozený / a lidé nemocny bez toho málo
 na gjdlo dbagi / gafo we wšy Gingen / mjle země od Sstraspurgku /
 řáký člověk gmenem Krystoff Lebener Kowár / on, ačkoli smrtedl
 ným gedem nakážený byl ; wšak přece gestě kus Masja Koňské
 ho / drže w hrsti / s žádostj welikau trhal a gedl / tak dlouho / až práwě
 nemohl ani wst, ani oči otewřiti. Towaryšs pak geho Kowáršj /
 žalostiwě narjšal / že za třidceti tři Dedele žádného pokrmu lidšského
 a mjrného nevjžwal / samými toliko kořeny bylin / surowými Rybas
 mi a Šabami se krmil a sytil : Dikdý pro mdlobu z hladu že tak čer
 stwý nebyl / a šly při sobě takowě neměl / aby mohl k některému mēs
 stu bljzko přigiti / a pomocn sobě pohledati a vprositi : Až naposle
 dy nenadále podiwným způsobem Koně našel / churawého / ochro
 mělého / kulhawého / a naprosto k ničemuž nehodného / kteréhož snad
 Soldá

Soldatow w edli a zabnal
 str pak geho předdotčeným
 konati musyl. Těch a ta
 o galkých mezy Křestiany /
 prosto nebylo / ten nevkrocen
 wath hrozny Mor / wšud
 Wespnich a Dedinách zp
 wálky hrozne / sšuzowanj / b
 waly. Sem přewelice p
 zkázau a wywrácenjm D
 narjšanj / w kapitole geho
 znamenane / se tressuge :
 prázdna / pakli na Debi / ner
 Hory / a ay tressau se / a wšsi
 Hledjmli / a ay nenj žádných
 žaletelo : Hledjmli / a ay P
 geho zborěná gsau od Hof
 opět v 29. Před hrmotem
 šstě / wtece wšsecko Město :
 wylezau : wšsecka Města o
 w nich. Poněwadž tyto
 se w skutku a prawdě bez p
 du / že tohoto Roku 1638. u
 okolnjch Městech / Městečk
 přchliwost / tolikráte připon
 řau / do sedmkráte sto tišbc
 přně pobráno gest : Deb se
 90. v 7. powěděl : Ale my
 twau gsme zděšeni. Ner
 gich přetěžých bj / k walto
 těch proti přirozenj zpácha
 těmto podobných w žádném
 ani připomenuto se nenach

to že wip / mage strze no
dolu hlavickau powěšene/
elickým strachem a hrůzau
Dffenburgku přiběhl / a o
Brchnosti oznámiti neme-
Swarnsonem tam wypra-
li / v tu Ženu práwě při gj-
dítěte dwa kusy rozrušene/
od něho byla stráwila. W-
burgku s sebau přivedli a
est mohla takowý vkrutný
a na to odpověd takowau /
hlad to učinil / gehožto mu-
ostatěk že ona Brchnosti k
šestnácte dni toliko živa.

watá / vkrutná a osflivá
síky smrtedlně nemocných
k na wětšim dyle / na ten
ochnutj žalowali a narjka-
de nemocny bez toho málo
le země od Sstraspurgku/
owár / on, ačkoli smrtedl-
je ště kus Masja Koňské
gedl / tak dlouho / až práwě
arys pak geho Kowáršky/
žádného pokrmu lidského
ny bylin / surowými Rybas
mdlobu z hladu že tak čer-
aby mohl k někteř mu měs-
ti a vprositi : Až naposle-
alezl / churawého / ochro-
nehodného / kteréhož snad
Soldá

Soldati wywedli a rahnau / toho že zabil / a maso z něho gedl / Wel-
str pak zeho předdotčeným způsobem s tjm sewšjim život swýg do-
konati musyl. Těch a takowých y mnohem geště wyce příkladů/
o galkýchž mezi Křestiany / ani slycháno / ani gich widáno nikdy na-
prosto nebylo / ten nestrocený převkrutný Hlad / a nestlycháný gedo-
watý hrozný Mor / wysudy w těchto mystech / Městech / Městecích
Wesnicých a Dědinách způsobili a zdelali. K čemuž té krowawé
wálky hrozné / sružování / bédování / trápenj / dobré pomoch přidá-
wali. Sem přewelice přiležitě / ono Geremiásse Proroka / nad
zkázau a wyvrácením Města Geruzaléma / y wšeho Izraele
narjání / w kapitole geho Proroctwj 4. v 23. 24. 25. 26. 27. za-
znamenané / se treffuge : Hledjmlí na Zemi / dja ay nestléná gest a
prázdná / pakli na Nebi / není na něm žádného swětla : Hledjmlí na
Hory / a ay třesau se / a wšickni Pah-řkové pohybuj se a chwěgj :
Hledjmlí / a ay není žádného člověka / a wšelike Ptactwo Nebeské
zaletělo : Hledjmlí / a ay Pole vrodné gest pausstj / a wšecká Města
geho zbořená gsau od Hospodina / a od hněwu prechliwosti geho. A
opět v 29. Před hrmotem Gezdčůw / a těch kterjž stýlegj z Lucis-
stě / vtece wšecko Město : wegdu do hustých Oblaků / a na skály
wylezau : wšecká Města opuštěná budau / a žádný nebude byditi
w nich. Poněwadž tyto Země rowně tak gsau zprawene / gakož
se w skut u a prawdě bez přílišného a bedliwého počítání wplaz-
du / že tohoto Roku 1638. od Města Baylee až k Sstraspurgku / w
okolních Městech / Městecích / Dědinách / zapálena hněwu Božjho
prechliwost / tolikráte připomenutými ranami / hladem / morem / wál-
kau / do sedmkrátě sto tisíců lidských dušj sežráno / pomeceno / a
prni pobráno gest : Neb se na nich splnilo / což Moggjss w Zalmu
90. v 7. powědel : Ale my hyneme od hněwu twého : a prechliwosti
twau gsme zděšeni. Nemáme wšak želeťi tak welice a pykati ge-
gich přetěžkých bjd / kwaltování / trápenj / vzrostj / muk a bolestj / a
těch proti přirozenj zpáchaných činůw a skutkůw / o galkowýchž a
těmto podobných w žádném Strybentů a Historiků ani p-áno /
ani připomenuto se nenacházj / owšsem ani se nečte kromě toho což

Jozeř

Jozeff Flavius w kni: 9. kap. 4. o Wálce Židovské vřipomíná.
 Že w Měste Samari gedna Žena Dítě snědla: (4 Král. 6. 29.) a
 potom při žláze a wyvracení Města Geruzalema/ gedna Brozená
 Pani: Městečka Wetezebra/ z welikého hrozneho a nesnesytelného
 ho hladu/ vlastní své děti vwarila a snědla. Jozeff w kni. 7. o
 Wál. Žid. kap. 8. Ale poželiž se toho samému Panu Bohu/ w této
 nynějši ráně gžliwého hladu/ negednau, nebo dwa: ale mnoho-
 kráte se to stalo/ že děti své Rodice/ Rodičowé dítě / krewnj a při-
 buzně blizké Prátelej své jedli a žrali / a gegich wlasnym tělem
 svůj hlad krotili a zaháněli. Kterijž pak gessťe živi a zdráwj až
 dosawad pozůstali / k člo-ku negsau téměř podobnj / nýbrž hladem
 naškrze pomorenj / na skrze vsřwadlj / žrápenj / a wyžáblj / wšřecku sli-
 čnost a barwu těla potratil / gřauce k šnilému dřewu, a těm na
 smrt odsauzeným podobnějši / nežli k živým. Země také tak zpu-
 štlá a prázdna žustala / že w tom wůkolj Řeky Regnu nadpřirozeně
 gedowatj / Čerwi křidlatj se nalézaj / napohleděnj na půldruhého
 lokte ždylj / na způsob Draha / gahčej / Čerwů w těchto Zemjch ni-
 kdýž widáno / ani gah živo o nich sřecháno nebylo. Žádký také gž-
 gliwý a vřrutneg hlad a mor lidj netrápili a nesřužowali / gako te-
 hdáž kdýž ti Čerwj dali se widěti. A což gessť wicegi / že tato hroz-
 ná a vřrutná huěwu Božjho Merla / ne gen při Regnu Kiece sřwihala a erwa-
 la: ale y do okolnjch Zemi je dosřala / ředj rovně vřrutný hlad blizké sansedy
 našřetrápi a sřužuje / w Pomorj / Mehelburgku a w Marcych / řterej gž bla-
 sem / bolešti / žalostj / židau / ploran u wšřtwila / přemřřetila: Tak že gžj rovně
 gako při Regnu hrozná vřrutná žida / nauze a psora / wygewugele a nařřazy /
 gako tomu Křestianšj a dobrořtwj Čřtenář / se dwau Žistorj při o těch mř-
 řech připomenutých wyřřuměti může: Podobně Řáns morowá nezaháli a
 neoblewuge: Nebo wedle hodnowěrně žptáwy / w saměm rolsko Sřřetynnu přře-
 Osinnácc třřře Židu gedow. se našřazenj morowé požřalo a pohubilo: Ba ne-
 gen lidj / ale y řen nerořumnj Twor / menšj y wěřšj Dobyřek tek se řácy / padá
 a mře. Pán Bůh řáčj se nad řemi w řakowěm nebezpečěšwj postawenym
 smilowati: On neráčj Obljcege swěho žřřtwého proti našřim obtáčeti /
 ale milosředenšwj nad námi své řčázati a wznášřeti / aby
 řpom přřčinu měli Oměno gěho swatě welsbiti
 a osřlawowati / sde y potom tam
 wěčně wěřřw. řřřw.
 Amen.